

Čj.: 50196/2022-UVCR

Zápis z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny ze dne 18. října 2022

Jednání se uskutečnilo dne 18. října 2022 (10:00–14.30 hod.) ve Strakově akademii (Starý tiskový sál, nábrž. E. Beneše 4, Praha 1).

Přítomní členové Rady:

Petr Fiala (předseda Rady), Klára Šimáčková Laurenčíková (místopředsedkyně Rady), Martin Herbert Dzingel (místopředseda Rady, německá menšina), Jana Kotalíková (VÚV), Jiří Valenta (MF), Milan Němeček (MK), Stanislav Křeček (veřejný ochránce práv), Jana Hajná (Asociace krajů ČR), Patrik Doležal (Svaz měst a obcí ČR), René Petráš (Právnická fakulta UK), Alena Kovářová (běloruská menšina), Georgi Bečev (bulharská menšina), Lenka Kopřivová (chorvatská menšina), Petr Rojík (německá menšina), Gabriel Kopeček (polská menšina), Anna Rákóczi (maďarská menšina), Ján Balog (romská menšina), Eugenie Čihalová (ruská menšina), Vladimír Skalský (slovenská menšina), Bohdan Rajčinec (ukrajinská menšina), Uyen Huu Pham (vietnamská menšina);

Pověření zástupci omluvených členů Rady:

Michal Černý (MŠMT), Jana Gombárová (MK), Petr Voříšek (MV), Jiří Kalašnikov (MZV), David Beňák (MPSV), Jakub Sosna (MSp);

Hosté:

Hayato Okamura (PSP ČR), Michael Pelíšek (židovská komunita), Blanka Bartíková (MK), Petr Šimůnek (MK), Daniel Kupšovský (ČRo), Anna Podpierová (ČSÚ), Robert Šanda (ČSÚ), Martin Zelený (ČSÚ), Martin Červený (Správa pražských hřbitovů), Karolína Žáková (KÚ Ústeckého kraje), Natálie Jampilková (běloruská menšina), Antonín Homola (PSP ČR);

Omluvení členové Rady:

Jan Mareš (MŠMT), Petr Vokáč (MV), Michal Franěk (MSp), Martin Povejšil (MZV), Zdislava Odstrčilová (MPSV), Roman Lipták (Kancelář prezidenta republiky), Vít Dovalil (Filozofická fakulta UK), Dariusz Branny (polská menšina), Ivona Shafaq (romská menšina), Dagmar Březinová (rusínská menšina), Adriano Mandilas (řecká menšina), Jaroslav Miňo (slovenská menšina), Jovan Mitrović (srbská menšina);

Úřad vlády ČR:

Andrea Baršová, Tadeáš Mertlík, Dana Hnyková (všichni OLP), Jan Španiel (Kancelář ZVLP).

Schválený program jednání:

1. Úvodní slovo předsedy vlády a zmocněnkyně vlády pro lidská práva
2. Záležitosti fungování Rady
 - a) Změna statutu Rady a jmenování místopředsedkyně Rady
 - b) Pravidelná účast na zasedání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny – stálí hosté
 - c) Obnova činnosti Výboru pro dotační politiku – nominace předsedy, místopředsedy a členů
 - d) Zřízení pracovní skupiny pro naplňování doporučení plynoucích z mezinárodních závazků (Rámcová úmluva o ochraně menšin a Evropská charta regionálních či menšinových jazyků)
3. Reflexe výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2021 s důrazem na národnostní menšiny a výhledy do budoucna
4. K aktuální nabídce národnostně menšinového vysílání ve veřejnoprávních médiích – informace a diskuse
5. Otázka menšinových památek, jejich právní ochrany a využívání pro cestovní ruch
6. Situace pravoslavné části Olšanských hřbitovů (Nekropole ruské emigrace) a otázka Pravoslavné církve v ČR
7. Podpora národnostních menšiny z dotačních programů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva kultury a Úřadu vlády ČR – informace a diskuse
8. Rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků a ochrany chorvatského jazyka částí II Charty – informace a diskuse
9. Různé
 - a) Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení – připomínka vietnamské menšiny k zápisu vietnamských jmen
 - b) Nové nařízení vlády, které by nahradilo dosavadní platné nařízení vlády 98/2002 Sb. (Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity)
 - c) Návrh nominace Ireny Novákové na členku dotační výběrové komise MK ČR, odboru regionální a národnostní kultury, za německou menšinu

Předseda Rady, P. Fiala, přivítal přítomné členy Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“) a hosty a zahájil druhé jednání Rady v roce 2022.

P. Fiala na úvod vyzdvihl důležitost sčítání lidu, jakožto jediného plošného zdroje získání dat o početním stavu národnostních menšin v České republice. Premiér také poukázal na fakt, že počet občanů, kteří se hlásí k nějaké národnostní menšině, každé desetiletí klesá, stejně ale také počet občanů, hlásících se k majoritě, neboť stále větší část populace kategorií národnosti nechává nevyplněnou. Naopak přibývá cizinců, včetně mimo jiné uprchlíků z Ukrajiny. Dále se P. Fiala věnoval situaci ohledně ruské agrese na Ukrajině a související migrační vlně. P. Fiala zdůraznil, že Česká republika přijala nejvyšší počet ukrajinských uprchlíků na počet obyvatel, dočasná ochrana byla poskytnuta zhruba 450 tisícům uprchlíků z Ukrajiny. P. Fiala poděkoval jmenovitě zástupci ukrajinské menšiny B. Rajčincovi, za pomoc při zvládnutí uprchlické krize taktéž a zástupcům romské menšiny J. Balogovi a I. Shafaq, za pomoc při zvládnutí obtížné situace stran migrace osob romského etnika z Ukrajiny.

P. Fiala následně předal slovo místopředsedkyni Rady K. Šimáčkové Laurenčíkové, která otevřela pracovní část jednání Rady. K. Šimáčková Laurenčíková konstatovala, že ke dni zasedání měla Rada celkem 34 členů. Pro dosažení kvora pro usnášeníschopnost byla nutná přítomnost minimálně 18 členů. Vzhledem k tomu, že na začátku jednání bylo přítomno celkem 24 členů (nebo jejich zástupců na základě písemného pověření), byla potvrzena usnášeníschopnost Rady.¹

PŘÍTOMNO	CELKOVÝ POČET	USNÁŠENÍSCHOPNOST
24	34	ANO

Následovně K. Šimáčková Laurenčíková představila program jednání. Oproti původně avizovanému návrhu programu došlo k předřazení bodu „Záležitosti fungování Rady“, který byl zařazen jako druhý v pořadí. Z programu byl také vypuštěn dílčí bod „Podnět k další aktualizaci statutu (zasedání 4x ročně)“. J. Hajná vznesla dotaz, zdali by mohl být bod „Situace pravoslavné části Olšanských hřbitovů (Nekropole ruské emigrace) a otázka Pravoslavné církve v ČR“ předřazen a zařazen jako 6. v pořadí, z důvodu omezených časových možností ředitele Správy pražských hřbitovů M. Červeného. Návrhu bylo vyhověno. K. Šimáčková Laurenčíková vyzvala přítomné členy k hlasování o programu.

HLASOVÁNÍ O PROGRAMU ZASEDÁNÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
24	0	0

Program jednání byl schválen.

Bod 2. Záležitosti fungování Rady

- a) *Změna statutu Rady a jmenování místopředsedkyně Rady*
- b) *Pravidelná účast na zasedání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny – stálí hosté*
- c) *Obnova činnosti Výboru pro dotační politiku – nominace předsedy, místopředsedy a členů*

¹ Někteří členové dorazili až později, jednání se zúčastnilo celkem 26 členů, nebo jejich pověřených zástupců.

- d) *Zřízení pracovní skupiny pro naplňování doporučení plynoucích z mezinárodních závazků (Rámcová úmluva o ochraně menšin a Evropská charta regionálních či menšinových jazyků)*

K. Šimáčková Laurenčíková předala slovo tajemníkovi Rady T. Mertlíkovi, aby se zhostil projednání tohoto bodu. K dílčímu bodu 2. a) se nejprve vyjádřila ředitelka Odboru lidských práv a ochrany menšin (dále jen „OLP“) A. Baršová, která měla koordinaci změny statutů poradních orgánů za OLP na starosti. A. Baršová uvedla, že nejvýznamnější změnou je členství Vedoucí Úřadu vlády v Radě, dílčí procesní změnou je možnost flexibilnějšího zastupování předsedy Rady, neboť dle nového znění Statutu může předsedu zastoupit v plném rozsahu i „jiný člen Rady“, nejen pouze místopředseda. Součástí tohoto dílčího bodu byl i návrh na nominaci K. Šimáčkové Laurenčíkové na místopředsedkyni Rady (hlasován en bloc na konci bodu).

Dílčí bod 2. b) uvedl tajemník Rady T. Mertlík, Sekretariát Rady vlády pro národnosti menšiny (dále jen „Sekretariát“) obdržel návrh na zajištění účasti členů Rady vlády pro národnostní menšiny na jednáních Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „RVZRM“), jako stálých hostů. Autorem tohoto návrhu je občanský člen Rady J. Balog, který si následně vzal slovo. J. Balog sdělil, že s tímto návrhem přišel už dříve, když byl členem RVZRM a hlavním důvodem pro účast členů RVNM na jednáních RVZRM je snaha o propojování obou těchto těles a také informování kolegů z jiných národnostních menšin o tom, co se děje v romské radě. K. Šimáčková Laurenčíková zareagovala, že jí tento podnět dává smysl, neboť potřebujeme posilovat synergie mezi jednotlivými radami.

Sekretariát připravil usnesení (hlasováno bylo en bloc na konci bodu), ve kterém Rada navrhla nominovat 2 občanské členy Rady vlády pro národnostní menšiny za romskou menšinu J. Baloga a I. Shafaqa na stálé hosty Rady vlády pro záležitosti romské menšiny.

V další části bodu 2. c) seznámil tajemník Rady T. Mertlík přítomné se současným stavem ve Výboru Rady pro dotační politiku (dále jen „Výbor“). Výbor byl během posledních 6 let neaktivní. Jelikož část členů Rady projevila zájem obnovit činnost Výboru, tak sekretariát Rady vyzval občanské členy, aby nominovali své zástupce do Výboru, a zároveň aby nominovali kandidáty na předsedu a místopředsedu. Sekretariát obdržel následující nominace:

Ján Balog	předseda Výboru, romská menšina
Mgr. Vladimír Skalský	místopředseda Výboru, slovenská menšina
PhDr. Jana Gombárová, Ph.D.	Ministerstvo kultury
Mgr. Hana Cetlová	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Natálie Jampílková	běloruská menšina
Ing. Petr Popov	bulharská menšina
Mgr. Olga Mandová	ukrajinská menšina
RNDr. Huu Uyen Pham, CSc.	vietnamská menšina

Kandidát na předsedu výboru J. Balog následně představil priority a plán činnosti výboru. Výbor chce navázat na jeho původní činnost, detailněji zjistit jak jsou financovány národnosti menšiny a jaká je vize do budoucna.

Poslední dílčí bod 2. d) uvedla ředitelka A. Baršová, která vedla jednání s Poradním výborem Rady Evropy, kterého se tento bod týká. A. Baršová uvedla, že Česká republika je smluvní stranou dvou výše uvedených mezinárodních úmluv. Dne 21. 4. 2022 proběhla monitorovací návštěva Poradního výboru Rady Evropy, během které zazněl ze strany Poradního výboru návrh, aby byla zřízena výše uvedená pracovní skupina. A. Baršová, uvedla, že Sekretariát má ale za to, že Rada je vlastně takovýmto orgánem, který se taktéž těmito otázkami zabývá, a proto není třeba zřizovat další formalizované těleso. Lepším způsobem je přímá komunikace s Ministerstvem zahraničních věcí a dalšími dotčenými resorty o konkrétních problémech,

případně jednání v rámci „neformální“ pracovní skupiny, která by byla svolána ad hoc. K. Šimáčková Laurenčíková dodala, že jí tento model přijde vhodnější než formalizovaný výbor. K. Šimáčková Laurenčíková ještě předala slovo M. H. Dzingelovi, který souhlasí s tím, že by bylo zbytečné ustanovit další pracovní skupinu. P. Doležal vnesl požadavek, aby se bez ohledu na to, v jakém formátu bude skupina zasedat, mohli jednání účastnit i zástupci SMO ČR a Asociace krajů. R. Petráš také projevil zájem se za odbornou veřejnost účastnit případných jednání. K. Šimáčková Laurenčíková s jejich účastí počítá.

Usnesení č. 1/2022
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 18. října 2022 k bodu jednání č. 2

Rada vlády pro národnostní menšiny

- I. doporučuje** předsedovi Rady, aby jmenoval místopředsedkyní Rady vlády pro národnostní menšiny paní zmocněnkyni vlády pro lidská práva Mgr. Kláru Šimáčkovou Laurenčíkovou;
- II. bere na vědomí** změnu statutu Rady vlády pro národnostní menšiny, schválenou na jednání vlády dne 18. 5. 2022 usnesením č. 567;
- III. nominuje** dva občanské členy Rady vlády pro národnostní menšiny za romskou menšinu, Jana Baloga a Ivonu Shafaq, na stálé hosty Rady vlády pro záležitosti romské menšiny;
- IV. nominuje** jako kandidáta na předsedu Výboru pro dotační politiku občanského člena Rady Jana Baloga, nominuje jako kandidáta na místopředsedu Výboru pro dotační politiku občanského člena Rady Vladimíra Skalského, nominuje jako řadové členy Výboru pro dotační politiku Janu Gombárovou za Ministerstvo kultury, Hanu Cetlovou za Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Natálii Jampílkovou za běloruskou menšinu, Petra Popova za bulharskou menšinu, Olgu Mandovou za ukrajinskou menšinu a Huu Uyena Phama za vietnamskou menšinu.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
24	0	0

Usnesení bylo přijato.

3. Reflexe výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2021 s důrazem na národnostní menšiny a výhledy do budoucna

Druhého bodu se zhostili hosté z ČSÚ, kteří si připravili prezentaci, jež bude přílohou tohoto zápisu. R. Šanda na úvod shrnul, že otázka na národnost je dobrovolná a otevřená, tedy, že zde není žádný výčet. Co se změnilo, jsou možnosti zpracování, lze zpracovat jakoukoliv národnost včetně kombinací. Od roku 2011 je na formuláři uvedeno, že respondenti mohou zvolit až dvě národnosti. Stejně tak je zde uvedeno, že tato otázka je dobrovolná. I proto roste počet lidí, kteří nedeklarovali žádnou národnost. Důvody mohou být různé, nejčastěji jde o to, že toto téma přijde respondentům v dnešní době nerelevantní, další skupině zase přijde natolik citlivé, že jej nevyplňují. Počet obyvatel, kteří deklarovali dvě národnosti, vzrostl z cca 160 000 v roce 2011 na více než 400 000 v roce 2021. Limitem toho co zveřejnit v dnešní době nejsou technické podmínky, ale spíše nutnost ochrany důvěrných dat. Zatímco u většiny národností převažovala deklarace jedné národnosti, tak u některých národností převažovala deklarace dvojí národnosti. Dvojí národnost převažovala u národností německé, romské a rusínské. Co

se týče zastoupení dle věku v rámci jedné národnostní skupiny, tak největší zastoupení v kategorii dětí má u své menšiny vietnamská národnost. V kategorii produktivního věku má nejvyšší zastoupení u své menšiny ukrajinská národnost a v kategorii seniorní německá národnost. Co se ale týče nejvyššího nárůstu deklarace národnosti u kategorie dětí a lidí v produktivním věku, tak k nejvyššímu nárůstu došlo oproti minulému sčítání u Romů a u Němců. Rozdíly mezi jednotlivými národnostmi jsou také v tom, kolik z jejich příslušníků deklaruje i znalost jazyka. Nejvyšší podíl těch, kteří nehovoří jazykem své menšiny, byl u běloruské a rusínské národnosti. Naopak největší podíl těch, kteří běžně hovoří jazykem nějaké národnosti menšiny, ale už se k ní nehlásí, byl u ruského jazyka.

K. Šimáčková Laurenčíková následně otevřela rozpravu. V. Skalský poprosil o rozeslání prezentace členům, čemuž sekretariát vyhověl. V. Skalský dále přednesl návrh, aby se kvorum pro výpočet příslušníků národnostní menšiny v obci vypočítávalo nikoliv z celku, ale pouze z množiny těch, kteří deklarovali nějakou národnost. A zároveň, aby se zrušila podmínka existence výboru pro národnosti menšiny v obci, ale aby stačil nárok na jeho vznik. Na závěr V. Skalský poukázal na nejednotnost termínů tzv. rozhodného okamžiku v různých členských státech EU. M. H. Dzingel zdůraznil, že německé menšině se podařilo zastavit až padesáti procentní propad, který při každém sčítání nastával, neboť se k německé národnosti přihlásil mnohem větší počet mladých lidí. Za pomoc při přípravě propagační kampaně M. H. Dzingel poděkoval i Úřadu vlády. M. Zelený reagoval na V. Skalského, a řekl, že způsob výpočtu příslušníků menšiny v obci je definován zákonem, proto je nutné se obrátit na zástupce Ministerstva vnitra. R. Šanda uvedl, že se připravuje nové evropské nařízení, dle kterého by při sčítání v roce 2031 mělo dojít ke sladění rozhodného okamžiku na evropské úrovni. E. Číhalová poprosila, jestli by bylo možné se věnovat také náboženství, bohužel kolegové z ČSÚ si kategorii náboženství do prezentace nepřipravili, proto by se náboženství mohla věnovat další prezentace na dalším jednání Rady. H. Uyen také poprosil, jestli by bylo možné při té příležitosti připravit prezentaci s rozdělením na občany ČR a cizince. K. Žáková souhlasí s potřebností novelizace zákonů o krajích a obcích, tak aby zahrnoval i osoby s obvyklým pobytem a především cizince s obvyklým pobytem. P. Voříšek uvedl, že Ministerstvo vnitra vyšlo vstříc národnostním menšinám, když začalo započítávat i osoby se dvěma národnostmi, ale nebrání se další diskusi a hledání lepšího řešení. K. Šimáčková Laurenčíková doplnila, že by bylo vhodné věnovat se další diskusi o této problematice. Tohoto dialogu by se měli účastnit kolegové z Ministerstva vnitra, Svazu měst a obcí, Asociace krajů, zástupci akademické sféry, Českého statistického ústavu, zástupci národnostních menšin a také bude mj. přizvána i K. Žáková. P. Voříšek ještě doplnil, že na stránkách Ministerstva vnitra je zveřejněna metodika se seznamem obcí, ve kterých vzniká nárok na zřízení výboru pro národnostní menšiny, navíc všechny obce, které mají povinnost zřídit tento výbor, byly obeslány dopisem. K. Šimáčková Laurenčíková uvedla, že tato metodika bude také přílohou zápisu a že ji sekretariát po jednání rozešle členům.

Usnesení č. 2/2022
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 18. října 2022 k bodu jednání č. 3

Rada vlády pro národnostní menšiny

- I. **bere na vědomí** informaci o výsledcích Sčítání lidu, domů a bytů 2021;
- II. **navrhuje** zajistit podmínky pro kontinuální dialog s dotčenými resorty, Českým statistickým ústavem, Svazem měst a obcí České republiky, Asociací krajů, zástupci akademické sféry a zástupci národnostních menšin k danému tématu a navrhopvat dílčí opatření k agendě, která zde byla představena.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
24	1	0

Usnesení bylo přijato.

4. K aktuální nabídce národnostně menšinového vysílání ve veřejnoprávních médiích – informace a diskuse

Tento bod navázal na bod projednaný na zasedání Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání dne 1. 8. 2022. K. Šimáčková Laurenčíková nejprve stručně vysvětlila, co bylo hlavním předmětem srpnového jednání pracovní skupiny. Hlavním tématem byla důležitost zachování nebo ještě lépe rozšíření stávajícího menšinového vysílání. K aktuální situaci v Českém Rozhlase ohledně národnostně menšinového vysílání se vyjádřil D. Kupšovský, který předal informaci, že pro příští rok by měla být zachována stopáž stávajících pořadů, do budoucna by chtěl také rozšířit nabídku pořadů, nebo upravit jejich program, tak aby se věnovaly všem národnostním menšinám. Snaha je také rozšířit nabídku podcastů. D. Kupšovský by chtěl také rozšířit spolupráci s vysíláním Českého rozhlasu v jiných jazycích, což dělá Radio Prague International, které má i m. j. německojazyčné a ruskojazyčné pořady. V. Skalský uvedl, že v usnesení by mělo být obsaženo, že stopáž pořadů by se neměla zkracovat oprati rozsahu v předcovidovém období, protože např. pořad *Stretnutie* za covidu o část rozsahu přišel. Před covidem měl pořad 55 minut, a teď má 20 minut. V. Skalský zároveň vyjádřil obavu, že dle jeho informací by mohly být některé menšinové pořady přesunuty na Český rozhlas plus, což by ještě snížilo jejich dosah. A zároveň se obává i snížení rozpočtu. D. Kupšovský toto tvrzení ovšem odmítl, neboť dle něj se tyto informace nezakládají na pravdě.

Usnesení č. 3/2022
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 18. října 2022 k bodu jednání č. 4

Rada vlády pro národnostní menšiny

- I. **vyjadřuje poděkování** veřejnoprávním médiím za aktivní přístup při zvyšování informovanosti o nelehké situaci uprchlíků z Ukrajiny; činnost veřejnoprávních médií přispěla ke zvládnutí současné krize, na kterou veřejnoprávní média reagovala rozšířením zpravodajských i jiných pořadů o aktuální situaci, včetně programů pro děti;
- II. **se obrací** se žádostí na Českou televizi a Český rozhlas, aby s ohledem na mezinárodní závazky České republiky (Evropská charta regionálních či menšinových jazyků a Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin);
 - a. nadále pokračovali v menšinovém vysílání pořadů, kterými jsou *Babylon*, *Wiadomości w języku polskim*, *Sousedé*, *O Roma Vakeren*, *Stretnutie*, *Wydarzenia*, *Mezi námi*, *My a oni* a *Zaostřeno na cizince*;
 - b. v této oblasti, v rámci svých možností, zajistili posílení finančních prostředků, délky stopáže a optimalizovali vysílací čas;
 - c. v žádném případě nedocházelo ke krácení pořadů oproti stavu před covidovými opatřeními, což by odporovalo mezinárodním závazkům.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
22	0	0

Usnesení bylo přijato.

5. Otázka menšinových památek, jejich právní ochrany a využívání pro cestovní ruch

K bodu č. 5 vystoupil odborník na danou problematiku R. Petráš. Připravuje se nový zákon věnovaný cestovnímu ruchu, a zatím se rozhoduje o tom, co se do tohoto zákona zařadí, a lze zařadit i témata, která se týkají národnostních menšin. Klíčovým pojmem tohoto zákona je tzv. „destinační management“, který by měl turisty přivést do těch oblastí, kam by dle politiky státu měli jezdit. Tento zákon je projevem státu o aktivní politiku cestovního ruchu. Mnozí návštěvníci pocházejí ze zemí, které zde mají své menšiny – zejména Německo, Slovensko, Polsko. Lze také oddělit aktivity pro turisty a pro menšiny. Cílem je pracovníky v cestovním ruchu inspirovat, aby se zajímali o menšinové aspekty. Měly by být při výkladu, např. na hradech, zmiňovány i aspekty menšinové, skoro všude se nějaký menšinový aspekt nalezne. R. Petráš uvedl, že otázka využití menšinových památek bývá podceňována, neboť například pražské židovské památky patří k těm vůbec nejnavštěvovanějším. Nejvíce se tato iniciativa týká pochopitelně památek německých a židovských. Také se připravuje nový památkový zákon, do kterého lze zařadit deklaraci, která zdůrazní význam respektu menšinových památek, což je v souladu s mezinárodními závazky České republiky (Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin). Můžeme tedy očekávat zařazení nějaké takovéto deklarace do památkového zákona, nebo do zákona o cestovním ruchu. Do rozpravy se přihlásil P. Doležal, který se zeptal, jestli dojde k jinému způsobu ochrany menšinových památek na rozdíl od jiných památek, neboť dle jeho názoru by měl být způsob ochrany obdobný, aby se nezesložil právní řád. Dále se také dotázal, jestli by mohl být zástupce samospráv přizván do přípravy těchto zákonů. R. Petráš sdělil, že se nejedná o vytváření samostatné menšinové ochrany památek, ale že do připravovaných zákonů lze zahrnout nejrůznější deklarace, o kterých se zde hovořilo.

Usnesení č. 4/2022
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 18. října 2022 k bodu jednání č. 5

Rada vlády pro národnostní menšiny bere na vědomí informaci o otázce menšinových památek, jejich právní ochraně a využívání pro cestovní ruch.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
22	0	0

Usnesení bylo přijato.

6. Situace pravoslavné části Olšanských hřbitovů (Nekropole ruské emigrace) a otázka Pravoslavné církve v ČR

Slova se ujal ředitel správy pražských hřbitovů, M. Červený, který popsal aktuální situaci na Olšanských hřbitovech. V tuto chvíli je uzavřena smlouva s pravoslavnou eparchií a platí do konce roku. Smlouva není úplně dodržována, jsou drobné problémy jako pozdní platba

nájemného, využívání části krypty jako skladiště. Správa pražských hřbitovů připravuje rekonstrukci, během které bude kaple uzavřena. E. Číhalová ještě přidala její pohled na současný stav a přednesla dotazy ohledně arcibiskupa a i samotného fungování pravoslavné církve. M. Šimůnek z oddělení církví a náboženských společností Ministerstva kultury (dále jen“ MK), sdělil, že MK nemá pravomoc do sporu mezi vlastníkem a pronajímatelem vstupovat. Co se týče námitek vůči arcibiskupovi, že studoval v Moskvě, tak Česká republika ctí náboženskou svobodu a nějak nemůže zasahovat do vnitřních záležitostí církví. Dalším problémem, je tzv. *Podvorie*, což je něco jako velvyslanectví ruské pravoslavné církve, které je přímo podřízeno patriarchovi Kirilovi, *Podvorie* je ale registrováno jako česká právnická osoba a MK sleduje jeho aktivity, kterým se důkladně věnovalo, ale nemá žádnou možnost ani důvod činit kroky proti ruské pravoslavné církvi, čili *Podvorie*, protože není porušován zákon. K. Šimáčková Laurenčíková následně otevřela rozpravu. P. Doležal se zeptal, jestli je místo chráněno zvláštním zákonem. M. Červený sdělil, že je tomu tak, a město (vlastník) má povinnost o hroby pečovat. B. Rajčinec se zeptal, jestli nebylo vyhodnoceno, že porušení jsou na tolik zásadní, aby byla smlouva vypovězena. M. Červený sdělil, že zatím žádný aspekt nebyl takto vyhodnocen. G. Bečev se zeptal, jestli by nebylo lepší proto smlouvu vypovědět a uzavřít jí s jiným nájemcem. M. Červený odpověděl, že bohužel zde není jiný pravoslavný partner k jednání. D. Beňák se zeptal, jestli nutně musí být nějaký nájemce. M. Červený odpověděl, že lepší je mít nějakou smlouvu, než žádnou smlouvu, neboť tak to bylo dřív a podobné akce se konaly bez jakékoliv regulace. K. Šimáčková Laurenčíková by uvítala také vyjádření resortu vnitra a konkrétně odborníků na bezpečnost, neboť na takovýchto setkání by mohly zaznívat nejrůznější až xenofobní provolání. H. Okamura se vyjádřil, že je třeba vysvětlovat, že existují i „jiní“ Rusové, nebo Bělorusové, a že bychom měli tyto lidi podpořit. S. Křeček se vyjádřil, že nerozumí problému, dle něj se jedná převážně o interní záležitosti komunity. K. Šimáčková Laurenčíková se domnívá, že se nejedná o vnitřní problémy komunity, ale naopak o jednání, které vykazuje známky neúcty vůči původnímu účelu pietního místa, které má přesah i do oblasti bezpečnosti. Tento problém by si zasloužil jednání více aktérů, a zmocněnkyně takovéto jednání za účasti odborníků z Ministerstva vnitra, Ministerstva zahraničních věcí, Správy pražských hřbitovů a Hlavního města Prahy, svolá.

Usnesení č. 5/2022
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 18. října 2022 k bodu jednání č. 6

Rada vlády pro národnostní menšiny

- I. **bere na vědomí** informaci o situaci pravoslavné části Olšanských hřbitovů (Nekropole ruské emigrace) a o otázce Pravoslavné církve v ČR;
- II. **pověřuje** zmocněnkyni vlády pro lidská práva, aby iniciovala mezirezortní jednání se zapojením Hlavního města Prahy, zástupců národnostních menšin a dalších relevantních aktérů k této otázce.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
21	1	0

Usnesení bylo přijato.

7. Podpora národnostních menšin z dotačních programů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva kultury a Úřadu vlády ČR – informace a diskuse

Paní zmocněnkyně se na začátek tohoto bodu omluvila a jednání dále vedl místopředseda M. H. Dzingel, který vyzval nejprve M. Černého, aby představil aktuální situaci ohledně dotačního programu MŠMT. M. Černý sdělil, že výzva v dotačním programu (dále jen „DP“) na podporu vzdělávacích aktivit národnostních menšin byla vyhlášena dne 16. 3. 2022. Alokace byla 15 039 000 Kč, bylo podáno 62 žádostí, a podpořeno bylo celkem 40 žadatelů, plně podpořeným už byly odeslány finanční prostředky a částečně podpořeným jsou zasílány v této době.

Za Ministerstvo kultury se vyjádřil M. Němeček nejprve k DP podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin. Pro rok 2023 bude uzávěrka na konci října. Alokace v roce 2022 byla 20 850 000 Kč. Z 31 projektů bylo při jednání komise podpořeno 26 projektů a potom ještě 2 další rozhodnutím ministra. Celkem bylo rozděleno (i včetně těchto 2 projektů) 23 150 000 Kč. Druhý DP MK - podpora kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin, má alokaci 10 150 000 Kč, výběrové řízení už je pro rok 2023 ukončeno s celkovým požadavkem 16 937 908 Kč. MK se pokouší výši alokace navýšit.

Za Úřad vlády (dále jen „ÚV“) sdělil informace o DP T. Mertlík. Úřad vlády administruje 4 DP. Výzvy na rok 2023 byly vyhlášeny 9. 9. 2022 a žádosti přijímány do 11. 10. 2022. V DP Implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků je alokace stanovena na 3 000 000 Kč a bylo podáno 18 žádostí. V DP Prevence sociálního vyloučení je alokace stanovena na 12 750 000 Kč a bylo podáno 19 žádostí. V DP Podpora terénní práce je alokace stanovena na 11 900 000 Kč a bylo podáno 29 žádostí. A v DP Podpora koordinátorů pro romské záležitosti je alokace stanovena na 5 850 000 Kč a bylo podáno 13 žádostí. Alokace zůstaly stejné jako v roce 2022. V roce 2022 bylo v DP Implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků podáno 35 žádostí a podpořeno 18 projektů. V DP Prevence sociálního vyloučení bylo podáno 19 žádostí. V DP Podpora terénní práce bylo podáno 44 žádostí a podpořeno 35 projektů. A v DP Podpora koordinátorů pro romské záležitosti bylo podáno a podpořeno všech 13 projektů.

Následně otevřel M. H. Dzingel rozpravu a sám se ujal slova, když konstatoval, že národnosti menšiny nejsou spokojeny s výší alokací jednotlivých DP, která se už dlouho nezměnila. V. Skalský navázal a sdělil, že věří, že obnovení Výboru pro dotace bude prospěšné a že se bude zabývat i těmito oblastmi a zeptal se i na výši očekávané alokace DP Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin. M. Němeček uvedl, že alokace by měla zůstat stejná, tedy 20 850 000 Kč. A. Kovářová vznesla dotaz ohledně podpory digitálních médií, s čímž souvisí aktualizace vládního nařízení o dotacích. B. Bartíková uvedla, že MK v současné době nedisponuje možností implementovat podporu digitálních médií, neboť současný právní rámec to nedovoluje, změnu vládního nařízení má v gesci ÚV. A. Baršová uvedla, že ÚV na aktualizaci pracuje, ale že se jedná o komplexní změnu celého nařízení, což si vyžádá nějaký čas, navíc jsou zde některé dílčí otázky, které v současné době nejsou vyjasněny, a stále se vyvíjí, například, jestli bude MPSV zřizovat dotační programy na podporu národnostních menšin, neboť původně mělo být MPSV z předpisu vypuštěno, ale teď plánuje oproti tomu docela rozsáhlé romské programy. Klíčové je také zpracování důvodové zprávy. H. Uyen vyjádřil připomínky k procesu schvalování projektů na MŠMT, který je dle jeho mínění značně nesrozumitelný, kdy se stává, že z dvou podobných projektů je jeden vyhodnocen jako kvalitní a další, jakože nespadá do zaměření programu. Bohužel toto podporuje ve vietnamské komunitě spekulace o klientelismu. M. Černý si podnět poznamenal a slíbil, že jej probere s příslušným oddělením. M. H. Dzingel sdělil, že se komise účastnil, a metodika není příliš promyšlena, postupuje se sestupně dle počtu bodů, rozdávají se velké peníze a na projekty níže už se nedostane, i když nejsou nekvalitní. Další dotaz směřoval k otázce rušení druhého jazyka. M. Černý sdělil, že návrh spočívá v tom, že druhý cizí jazyk bude volitelný, nikoliv povinný, ale

povinnost zajistit jeho výuku (pokud bude o ni mít žák zájem) pro školy zůstane, nicméně zatím není o novém rámcovém vzdělávacím programu rozhodnuto.

Usnesení č. 6/2022
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 18. října 2022 k bodu jednání č. 7

Rada vlády pro národnostní menšiny bere na vědomí informaci o dotačních programech Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva kultury a Úřadu vlády ČR;

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
18	0	0

Usnesení bylo přijato.

Usnesení č. 7/2022
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 18. října 2022 k bodu jednání č. 7

Rada vlády pro národnostní menšiny doporučuje Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvu kultury a Úřadu vlády ČR, aby při stanovení rozpočtu dotačních programů na podporu národnostních menšin pro roky 2023 a 2024 zohlednili vyšší inflace a růst výdajů a přiměřeně k inflaci navýšili částku na tyto dotační tituly.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
11	6	1

Usnesení bylo přijato.

8. Rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků a ochrany chorvatského jazyka částí II Charty – informace a diskuse

M. H. Dzingel předal slovo J. Kalšnikovovi, který sdělil, že v současné době se podařilo vypořádat připomínky k materiálu, za což poděkoval paní zmocněnkyni, Sekretariátu a M. H. Dzingelovi, že se aktivně vypořádávání těchto připomínek účastnili, přičemž největší penzum práce zabralo vypracování nové důvodové zprávy k materiálu. MZV se pokusí co nejrychleji předložit materiál do vlády.

V případě chorvatštiny se očekává, že bude zpracována co nejdříve, neboť primárně byla pozornost věnována němčině, kde bylo mnohem více složitých otázek. L. Kopřivová za chorvatskou menšinu také nabídla svou pomoc.

Usnesení č. 8/2022
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 18. října 2022 k bodu jednání č. 8

Rada vlády pro národnostní menšiny bere na vědomí informaci o postupu ve věci rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků a ochrany chorvatského jazyka částí II Charty.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
18	0	0

Usnesení bylo přijato.

9. Různé

- a) *Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení – připomínka vietnamské menšiny k zápisu vietnamských jmen*
- b) *Nové nařízení vlády, které by nahradilo dosavadní platné nařízení vlády 98/2002 Sb. (Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity)*
- c) *Návrh nominace Ireny Novákové na členku dotační výběrové komise MK ČR, odboru regionální a národnostní kultury, za německou menšinu*

M. H. Dzingel zahájil poslední bod jednání a předal slovo k dílčímu bodu 9. a) H. Uyenovi, který okomentoval, že vietnamská menšina se dlouhodobě snaží o dosažení přesného zápisu celého jména a příjmení podle originálu ve vietnamštině nebo přepisu vynecháním diakritických znaků a to u všech písmen celého jména a příjmení. P. Voříšek zareagoval, že výše uvedený zákon se tímto přímo nezabývá. Při zápisu do matrik problém nevzniká, problém vzniká ale při přepisu z matrik do systému evidence obyvatel. Je tedy nutné nejprve připravit informační systémy veřejné správy, nejen ty v gesci Ministerstva vnitra, ale i ostatní, ve kterých jsou zpracovávány osobní údaje, po technické stránce tak, aby byly schopné s novými znaky bezchybně pracovat. Nové znaky je pak možné doplnit také do nařízení vlády č. 594/2006 Sb., o přepisu znaků do podoby, ve které se zobrazují v informačních systémech veřejné správy.

Druhému dílčímu bodu se už Rada věnovala během bodu, který se týkal dotací.

Třetí dílčí bod uvedl M. H. Dzingel, který přednesl požadavek německé menšiny na nominaci do dotační výběrové komise Ministerstva kultury ČR, k čemuž bylo připraveno usnesení.

Usnesení č. 89/2022
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 18. října 2022 k bodu jednání č. 9

Rada vlády pro národnostní menšiny doporučuje Ministerstvu kultury nominovat na členku dotační výběrové komise Ministerstva kultury ČR, odboru regionální a národnostní kultury, paní Irenu Novákovou, jako zástupkyni německé národnostní menšiny.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
18	0	0

Usnesení bylo přijato.

Místopředseda Rady M. H. Dzingel ukončil jednání a poděkoval přítomným za jejich aktivní účast na zasedání Rady.

V Praze dne 5. prosince 2022

Zpracoval: Tadeáš Mertlík
Za správnost: Andrea Baršová

**prof. PhDr. Petr FIALA, Ph.D.,
LL.M. v. r.**

*Předseda Rady vlády pro
národnostní menšiny*

Příloha č. 1: Prezentace ČSÚ k výsledkům Sčítání lidu, domů a bytů 2021

Příloha č. 2: Metodika MV ke zřizování výborů pro národnostní menšiny v obcích a krajích